

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

**Střední odborná škola
a Střední odborné učiliště
Kladno, Dubská**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor:	Mgr. Lenka Dvořáková
Předmět/vzdělávací oblast:	Český jazyk
Tematická oblast:	Tvoření slov, stylové rozvrstvení a obohacování slovní zásoby
Téma:	Tvoření slov – pracovní list
Ročník:	1. – 4.
Datum vytvoření:	listopad 2013
Název:	VY_32_INOVACE_11.3.20.CJL
Anotace:	Tvoření slov, odvozování, skládání, zkracování – procvičování, test. Slovní zásoba, slovo a jeho význam, významové vztahy – procvičování, test. Materiál je určen primárně pro žáky oborů technického zaměření. Pracovní list navazuje na výkladovou prezentaci a pomocí didaktických cvičení ověřuje zvládnutí daného tématu. Spojení tohoto učebního materiálu a moderních technologií slouží k motivaci žáků a zvýšení jejich interakce v rámci výuky. Využití všech možností multimediálních prostředků usnadňuje porozumění tématu i u slabších žáků a žáků se SPU, udržuje jejich pozornost, podporuje jejich aktivitu.
Metodický pokyn:	Učební materiál lze využít v hodině v rámci procvičování nebo testování dosažených znalostí, k opakování ke společné části maturitní zkoušky. Pro tento účel je přiložen též klíč k cvičením. Pracovní list lze využít v tištěné i elektronické podobě. V hodině se doporučuje prezentovat materiál prostřednictvím interaktivní tabule.

Tvoření slov – procvičování

1. Rozhodněte, co je kmen slova.

- a/ část slova nesoucí lexikální význam
- b/ část ohebného slova, která zůstane po oddělení koncovky
- c/ morfém, připínající se před slovní základ
- d/ morfém, připínající se za slovní základ

2. Jak nazýváme slovo vzniklé z jiného slova?

- a/ slovo odvozené
- b/ slovo archaické
- c/ slovo sekundární
- d/ slovo nové

3. Určete slovo základové od slova sprchnout.

- a/ prší
- b/ déšť
- c/ pršel
- d/ pršet

4. Jak z hlediska slovtvorného způsobu nazvete slovo tzv. ?

- a/ složenina
- b/ zkratkové slovo
- c/ iniciálová zkratka
- d/ odvozenina

5. Které z následujících slov není složeninou vlastní ?

- a/ černožem
- b/ okamžik
- c/ zeměpis
- d/ trojlístek

6. Určete kmen slova učitelka.

- a/ uč-
- b/ učitel-
- c/ -ka
- d/ učitelk-

7. Ve kterém řádku jsou uvedena slova vzniklá přechýlením?

- a/ Pražan, Polák, Evropan
- b/ vnouče, medvídě, kotě
- c/ švagrová, lékařka, žákyně
- d/ padák, šlehač, palivo

8. Jakým způsobem vzniklo slovo *prales*?

- a/ skládáním
- b/ odvozováním
- c/ spojováním
- d/ zkracováním

9. Ve kterém řádku jsou uvedeny iniciálové zkratky?

- a/ atd., př. n. l. , p.
- b/ Sazka, Pofis, Seznamka
- c/ FFUK, EU, OSN
- d/ metro, limo, Pěťa

10. Určete tvarotvornou předponu slova *doučit*.

- a/ dou-
- b/ -u-
- c/ -uč-
- d/ do-

Správné řešení:

1. b
2. a
3. d
4. b
5. b
6. d
7. c
8. b
9. c
10. d

Použité zdroje:

- SOCHROVÁ, Marie. *Český jazyk v kostce: pro střední školy*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007, 224 s. V kostce (Fragment). ISBN 978-802-5301-890.
- MARTINEC, Ivo, Jana Marie TUŠKOVÁ a Ludmila ZIMOVÁ. *Mluvnice: učebnice českého jazyka pro střední školy*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2009, 264 s. ISBN 978-807-2387-793.
- MAŠKOVÁ, Drahuše. *Český jazyk: přehled středoškolského učiva*. 1. vyd. Třebíč: Petra Velanová, 2005, 175 s. Maturita. ISBN 80-902-5715-1.
- HLAVSA, Zdeněk. *Český jazyk pro I.-IV. ročník středních škol: (mluvnická a stylistická část)*. 3. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 1997, 279 s. ISBN 80-859-3786-7.
- *Slovník českých synonym a antonym*. 1. vyd. Brno: Lingea, 2007, 573 s. ISBN 978-80-87062-09-8.
- BARTÁK, Matěj et al. *Nový slovník cizích slov pro 21. století*. 1. vyd. Praha: Plot, 2008, 367 s. ISBN 978-80-86523-89-7.
- FILIPEC, Josef et al. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. 4. vyd. Praha: Academia, 2005, 647 s. ISBN 80-200-1347-4.